

Een vliegende start in het nieuwe bijenjaar

Tekst Harry Mouris

De imkerij is een passie van Harry Mouris. Hij runt samen met zijn vrouw Jacqueline B&B en Imkerij de Heugte in Oosterwolde.

De kamers voor de gasten hebben namen als De Kieps en De Korf. Hij vertelt zijn gasten graag over het houden van bijen. Hij deelt deze kennis met veel plezier en behaalde afgelopen jaar bij de NBV zijn diploma Leraar Imkeren. Voor Bijenhouden verzorgt hij dit jaar de beginnersrubriek.

Welkom in de fascinerende wereld van de bijenhouders, waar u als beginnend imker met uw eigen zoemende vrienden in de weer gaat!

Als u dit jaar begint met imkeren, dan heeft u waarschijnlijk uw eerste theorielessen net achter de rug en heeft u zich kunnen verbazen over de complexiteit en pracht van de bijensamenleving. Mogelijk heeft u ook al wat geleerd over de bedreigingen waar wij onze bijen voor moeten behoeden. Heeft u vorig jaar de basiscursus gevolgd, dan is dit ook voor u een heel spannend jaar. U staat er voor het eerst min of meer alleen voor met uw bijenvolk(en). Ik weet nog goed hoe ik in dat eerste zelfstandige imkerjaar letterlijk slapeloze nachten kon hebben door mijn gepieker. In deze rubriek ga ik u, vanuit mijn 'actieve herinnering' aan mijn beginnersjaren

en mijn opgedane kennis in de afgelopen jaren, voorzien van praktische tips om dit spannende eerste bijenjaar goed door te komen.

Februari en maart zijn cruciale maanden voor imkers, omdat dit het begin van het seizoen markeert. Met een goede start van het bijenseizoen wordt de basis gelegd voor een succesvol imkerjaar met veel honing en gezonde vitale bijen.

Hebben mijn bijen nog genoeg voer?

Uw bijen hebben de winter doorstaan en het is nu tijd om te controleren of ze nog genoeg voedsel hebben. Het

voerverbruik gaat omhoog omdat de bijen al aan het broeden zijn geslagen. Ze gebruiken tot wel anderhalve kilo voer per week. Een periodieke controle op de voervoorraad is niet onverstandig. Het is zeker voor beginnende imkers soms lastig te bepalen of er nog voldoende voer in de kast zit. Ervaren imkers tillen de kast aan de achterkant even op en voelen zo of de voorraad voer nog voldoende is. Als er meerdere volken staan valt een te lichte kast meteen op. Maar wat nu als u maar één bijenvolk heeft of als u als beginner geen idee heeft hoe zwaar de kast 'zou moeten voelen'. Bekijken of er nog genoeg voer in de kast zit zonder die open te maken kan alleen als u een transparante dekplank onder het deksel heeft liggen. En ramen uit de kast halen is uit den boze bij temperaturen onder de 16 graden. De koningin is inmiddels al met een klein broednest aan de gang en afkoeling is zeer schadelijk voor het broed. U kunt dus alleen de bovenkant van de raten bekijken en het is maar de vraag of u daaruit kan aflezen of er nog voldoende voer aanwezig is.

Er zijn gelukkig andere manieren. Een alternatieve manier om de voedselvoorraad te checken zonder de bijenkast te hoeven openen is het gebruik van de varroalade. De varroalade is de plaat die onder in de kast geschoven kan worden. Op deze plaat verzamelt zich alles wat uit het bijenvolk tussen de raten door naar beneden valt. In deze tijd van het jaar zijn dat voornamelijk de dekseltjes die de bijen van de voercellen afknagen (wasmul). Zo ontstaat als het ware een afdruk van het bijenvolk.

Als eerste ziet u op de lade direct hoe

Suikerdeeg op de dekplank. Foto Abe Maaijen

Wasmul en mijten 6 straatjes breed. Foto Frans van Brussel

groot het bijenvolk is. Het aantal rijen (straatjes) met wasmul is een weer- spiegeling van de omvang van de bijentros. Bovenstaande foto laat zes straatjes met wasmul zien. Zou u maar drie of vier straatjes aantreffen dan is dit een zwak volk! In het volgende nummer wordt uitgelegd hoe u een zwak volk kunt versterken. Een sterk volk heeft 5 of meer straatjes.

Kleine, zwakke volken verbruiken rela- tief meer energie en dus in verhou- ding meer voer dan grote, sterke volken. Een klein volk verbruikt relatief meer voedsel om de tros warm te houden, maar absoluut gezien minder dan een groot volk. Juist grote, vroeg broedende volken, lopen het grootste risico zonder voer te komen zitten in het vroege voorjaar.

Ten tweede kunt u zien waar de bijen- tros zich in de kast bevindt. Aan het begin van de winter zit de tros meestal aan de voorkant van de kast. De bijen eten zich gedurende de winter langzaam naar achteren. Een volk dat begin februari al aan de ach-

terkant van de kast is aangekomen, zou mogelijk door haar voedselvoor- raad heen kunnen zijn. Overigens, dit is niet iets om u voor te schamen, wel iets om van te leren. Het inwinteren voor het volgende winterseizoen zult u dus toch wat zorgvuldiger moeten uitvoeren. Daar komen we in de zomereditie van *Bijenhouden* nog zeker op terug.

Hoe kunnen we het voertekort oplossen?

Gelukkig kan het voertekort vrij een- voudig opgelost worden. In de vak- handel kunt u pakken suikerdeeg kopen. Het is niet handig het suiker- deeg helemaal uit de plastic verpak- king te halen. Dat wordt namelijk gegarandeerd een plakkerige bende. U snijdt een kruis aan één kant van het pak suikerdeeg en legt het pak met de opengesneden kant rechtstreeks op de raten boven het broednest. De kast moet daarvoor wel heel even open, dus zorg dat u goed voorbereid aan de slag gaat. Hierbij geldt net als bij andere problemen of vragen, schroom niet om een ervaren imker erbij te

halen om dit varkentje samen te wassen.

Als u meerdere volken heeft is er nog een andere oplossing mogelijk. U kunt vanuit een volk dat ruim in het voer zit een vol voerraam uitnemen en deze omwisselen met een leeg voerraam uit het hongerige volk. Het volle voer- raam moet dan wel vlak bij het broed- nest geplaatst worden. Aan deze methode zit voor u als beginner wel wat meer risico. U moet minimaal twee kasten openen en ook daadwer- kelijk ramen uit de kasten verwijderen.

Geniet van het avontuur

Ten slotte, besef dat bijenteelt een ongelooflijk bevredigende ervaring is. Geniet van de kleine successen en wees niet ontmoedigd door uitdagingen. U bent een onderdeel geworden van de wondere wereld van de bijen! En bedenk dat ook zeer ervaren imkers elk jaar weer voor verrassingen komen te staan. Soms is het goed om even diep adem te halen, een ervaren imker te raadplegen en dan samen te bepalen wat de beste oplossing is. ●